

Lausunto Terrafame Oy:n Talvivaaran kaivoksen kaivos- ja metallituotannon ympäristö- ja vesitalouslupahakemuksen täydennyksestä**15/11.01.00/2019****Ymplk 28.05.2021 § 58**

Valmistelija ympäristöjohtaja Martti Veteli, puh. 0400 271 193, martti.veteli(at)ylasavonsote.fi

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto pyytää Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunnan lausuntoa asiassa Dnro PSA-VI/2461/2017, Hakija Terrafame Oy.

Asia: Sotkamon kaivoksen kaivos- ja metallituotannon ympäristö- ja vesitalouslupa ja toiminnanaloittaminen, Sotkamo.

Hakemuksen täydennyksen vuoksi aluehallintovirasto pyytää lausuntoa asiakohdassa mainitusta hakemuksesta 28.5.2021 mennessä. Lausunto pyydetään toimittamaan aluehallintovirastoon sähköisen asiointipalvelun kautta (avi.fi/sahkoiset-lomakkeet).

Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat sähköisesti osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Edellisen kuulemisen jälkeen tulleet täydennykset

Terrafame Oy:n Sotkamon kaivosta koskeva ympäristö- ja vesitalouslupahakemus on tullut vireille 30.8.2017. Aluehallintovirasto on yhdistänyt hallinto-oikeuksien palauttavat asiat (keskuspuhdistamon sakan ja loppuneutraloinnin sakkojen sijoittaminen, sivukivialueen KL2 ruhjeselvitys) tähän hakemusasiaan. Hakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla 31.12.2018– 1.3.2019. Hakemuksen muutosten ja täydennysten johdosta hakemus on kuulutettu uudelleen 19.3.–27.4.2020.

Toisen kuuluttamisen jälkeen hakija on täydentänyt hakemusta seuraavasti:

Hakija on 26.5.2020 täydentänyt hakemustaan selvityksellä kipsisakka-allas 3:n käyttöönoton tarpeellisuudesta. Hakija on 26.10.2020 täydentänyt hakemustaan vuoden 2020 viimeisen vuosineljänneksen vesitase-ennusteella. Hakija on 10.11.2020 täydentänyt hakemustaan sivukivialueen KL2 hydrogeologisella selvityksellä Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen nro 19/0251/2 (dnro 01387/17/5105; 16.12.2019) määräyksessä 5a edellytetyllä tavalla. Hakija on 7.12.2020 täydentänyt hakemustaan selvityksellä Latomäki-Rahvaanmäki -alueelle suunnitellun tarvekivilouhoksen toteuttamisesta. Hakija on 19.1.2021 täydentänyt hakemustaan yksilöidyillä ja perustelluilla toimenpiteillä, joille haetaan ympäristönsuojelulain 199

§:ssä sekä vesilain 3 luvun 16-17 §:ssä tarkoitettuja toiminnanaloittamis- ja valmistelulupia sekä niitä koskevilla vakuuksilla. Lisäksi hakemusta on täydennetty samassa yhteydessä toimintakohtaisella elinkaarimallipiirustuksella sekä siihen liittyvällä valuma-alueuudostarkastelulla. Hakija on 22.1.2021 täydentänyt hakemustaan tiedoilla vuoden 2014 jälkeen rakennetuista ympäristönsuojelurakenteista. Hakija on 12.2.2021 täydentänyt hakemustaan 8.12.2019 päivätyllä kaivoksen voimassa olevalla tarkkailuohjelmalla sekä 5.2.2021 päivätyllä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmalla. Hakija on 3.3.2021 täydentänyt hakemustaan tiedoilla suunniteltujen sekundaariliuotuslohkojen 5–8 alle jäävien vesialueiden kuivatuksesta ja täytöstä. Hakija on 12.3.2021 täydentänyt hakemustaan tiedoilla hakemuksen mukaista toimintaa koskevista vakuuksista. Hakija on 7.4.2021 täydentänyt hakemustaan tiedoilla Latosuon uuden patoaltaan ja Latosuon viereisen läjitysalueen sijoittumisesta sekä padon rakenteista. Samalla hakija on pyytänyt tilapäistä käyttöoikeutta Salmisen kaivospiirin ulkopuoliseen vesialueeseen sen kunnostamista varten. Täydennyksillä tarkentuneiden toimintatietojen takia hakemuksesta tiedotetaan kuuluttamalla se kokonaisuudessaan uudelleen. Muilta osin toimintaan, sen riskeihin, päästöihin tai vaikutuksiin ei ole esitetty muutoksia.

Hakijan toisen hakemusasian samanaikainen kuuleminen

Hakijalla on aluehallintovirastossa vireillä hakemusia koskien uuden sivukivialueen KL 1 ympäristölupaa (Dnro PSAVI/4347/2020). Hakemus on tullut vireille 2.6.2020. Hakemusasioden yhteisvaikutusten takia ne kuulutetaan samanaikaisesti erillisillä tiedoksianto-kuulutuksilla

Ympäristöjohtajan päätösehdotus:

Ympäristölautakunta täydentää tästä asiasta antamiaan aiempia lausuntoja seuraavasti:

Sivukivialueiden, kipsisakka-altaiden, primaari- ja sekundaariliuotusalueiden sijoittelusta ja rakentamisesta sekä vesialueiden kuivatuksesta ja muista järjestelyistä ei saa aiheutua vesistökuormituksen kasvua Vuoksen vesireitille, koska ko. reitin merkittävästi pilaantuneita latvavesialueita ei ole kunnostettu ja lisäkuormitus ja lisävirtaamat heikentäisivät tilannetta entisestään. Vesien johtaminen on myös suunniteltava siten, että jätevesiä ei johdeta Raudanveden suuntaan. Raudanveteen ja sitä kautta Iisalmen reitille johdettavat jätevedet aiheuttaisivat jo kolmannen vesireitin kuormittumisen Terrafamen jätevesillä.

Kaivostoiminnan jälkihoitoa varten asetettavat vakuudet on vaadittava täysimääräisinä, siten kuin alueen kunnostaminen edellyttää.

Suomessa on esimerkkejä kaivosalueista, joissa kalliit jälkihoitotoimenpiteet ovat jääneet yhteiskunnan tehtäväksi. Vaikka Terrafame Oy on tällä hetkellä osittain valtion omistama yhtiö, muutokset omistussuhteissa ovat mahdollisia. Vakuudet tulee mitoittaa todellisten jälkihoito- ja ennallistamiskulujen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.